

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

2023

BcA. Tatsiana Byts

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

SOUBĚH DIGITÁLNÍCH A TRADIČNÍCH TECHNIK VE VOLNÉ GRAFICKÉ TVORBĚ

BcA. Tatsiana Byts

Plzeň 2023

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program N8208 Design
Studijní obor Ilustrace a grafický design
Specializace Ilustrace

Diplomová práce

SOUBĚH DIGITÁLNÍCH A TRADIČNÍCH TECHNIK VE VOLNÉ GRAFICKÉ TVORBĚ

BcA. Tatsiana Byts

Vedoucí práce: prof. akad. mal. Mikoláš Axmann
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	BcA. Tatsiana BYTS
Osobní číslo:	D19N0008P
Studijní program:	N8208 Design
Studijní obor:	Ilustrace a grafický design, specializace Ilustrace
Téma práce:	SOUBĚH DIGITÁLNÍCH A TRADIČNÍCH TECHNIK VE VOLNÉ GRAFICKÉ TVORBĚ
Téma práce anglicky:	Synergy of digital and traditional techniques in graphic art
Zadávací katedra:	Katedra výtvarného umění

Zásady pro vypracování

Kresba a fotografie, digitální tvorba a přímý tisk –autorská kniha

Tvůrčí záměr: Hledání kombinací a souvislostí tradičních a digitálních technik.

Způsob realizace: Po zmapování a rešerši ve zvolené oblasti grafického projevu tvorba variant, technické zkoušky, maketa, tisk a vazba knih.

Cíl: Na konkrétním projektu prověřit životaschopnost tradičních postupů v konkurenci a ve spolupráci se současnými digitálními technikami.

Předpokládaný charakter výstupu: Kompletní tvorba tří exemplářů autorské knihy, minimálního formátu 27 x 23 cm, 64 stran.

Rozsah průvodní zprávy: Průvodní zpráva bude mít minimálně tři normostrany.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

KREJČA, Aleš. *Techniky grafického umění: Průvodce pracovními postupy a dějiny originální tiskové grafiky*. Praha: Artia, 1981. ISBN-008-81.
MARCÓ, Jindřich, *O grafice*. Praha: Mladá fronta 1981. ISBN 23-028-81.
RAMBOUSEK, Jan, *Slovník a receptář malíře-grafika*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění 1954 Král, Jindřich, *Moderní knihařství: souborné zpracování poznatků oboru*, Brno: Knihař 1999. ISBN 80-901924-8-3.
BLAŽEJ, Bohuslav, *Grafická úprava tiskovin*. Praha 1990, ISBN 80-04-23201-9.

Vedoucí diplomové práce: **Prof. akad. mal. Mikoláš Axmann**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2021**

Termín odevzdání diplomové práce: **29. dubna 2022**

Dle rozhodnutí č. 2021/0284/14/2022
řádnou novým termín odevzdání BP/DP. 28. 4. 2022

L.S.

Doc. akademický malíř Josef Mištera v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně
a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2023

.....
podpis autora

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce prof. Mikolášovi Axmannovi za podnětné připomínky a korekce.

Obsah

Mé dosavadní dílo v kontextu specializace - 8

Téma a důvod jeho volby - 8

Technická část - 9

Popis díla - 12

Seznam použitých zdrojů - 13

Rezume - 14

Seznam příloh - 15

Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Slova a jejich význam hrála v průběhu mého studia důležitou roli. V rámci řady projektů, které jsem realizovala, mi bylo slovo pomocníkem jak při hledání témat, tak i jako doplněk k realizovanému projektu. Vyhledávání významů slov, hra se slovy a asociativní používání slov v jiných kontextech v situacích běžného života, mi otevírá velký prostor pro hledání tématu a reflexi reality. Výchozím bodem pro práci na konceptu tímto způsobem bych mohla označit realizaci bakalářské práce o vaření světla a stínu, ve které spojuji události každodenního života s pojmy jako je světlo a stín. V rámci magisterského studia jsem vytvářela absurdní kompozice na základě rešerší slov a tvořila asociativní série, a to ve mě probudilo ještě větší zájem. V průběhu konzultací bylo rozhodnuto, že výsledný projekt bude ve formě autorské knihy, jejíž hlavní částí budou ilustrace a text bude doplňujícím komentářem.

Téma a důvod jeho volby

Výchozím bodem pro hledání tématu mé diplomové práce bylo vyhledávání původu slova diplom. Odvozeno z latinského diploma „dopis, poznámka“, z řeckého διπλόω „přeložit na dvě části“ a z řeckého διπλόος „dvojitý, párový, oboustranný“. Svou pozornost jsem zaměřila na slova „dvojitý, párový, oboustranný“. Začala jsem hledat palindromická slova a texty, které by mohly sloužit jako textový základ knihy. Ale v průběhu práce byla tato myšlenka zamítnuta. Prostřednictvím asociace jsem přišla k následujícímu zjištění, že dvojitě přeložené mohou být noviny. Děj se může odehrávat mezi obrázky uvnitř novin a vést k dialogu. Také jsem přišla na to, že noviny informují o katastrofách, a nejbanálnější katastrofa, která se může ve městě stát, je automobilová zácpa na silnici. Slovo auto kromě významu samohybného prostředku lze použít také v kontextu „sám“, „samota“. Auto se stalo výrazem samoty a já jsem začala v kresbách používat obraz auta jako médium, které tuto samotu vyjadřuje. Každý člověk se zavírá sám ve svém autě a tak cestuje od začátku života až ke konci. Takový hluboký ponor do tématu a žonglování s významy slov mi otevřel nekonečné pole variací v tom, co zobrazit.

Technická část

Při zpracování tématu a návrhů byl použit černý inkoust a také proběhly zkoušky možností využití určité grafické techniky. Volba materiálu byla nakonec zastavena u grafitové tužky měkkosti 4B. Pro všechny kresby byl použit stejný papír Neocom 250 gr aquacal. Ilustrace ke knize v průběhu zpracování několikrát prošly změnami nebo byly kompletně přepracovány. Některé ilustrace mají podobu malých komiksových pásů. Některé nápady byly odmítnuté během sestavování makety knihy. V průběhu práce bylo rozhodnuto, že kompozice, která se odehrává uvnitř aut, bude vytvořena grafitovou tužkou, a fragmenty oken aut, kde se děj odehrává, budou realizovány tuší.

Barva

V průběhu práce bylo rozhodnuto o zapojení barevného partnera ke kresbám. Barevnou paletu knihy tvoří šedá, černá, žlutá a modrá barva. Žlutá barva vystupuje jako signální barva pro identifikaci hlavního hrdiny (malé auto), který je průvodcem Samotária. Kresbu jsem původně doplnila žlutým pastelem. Pastelový pigment však byl na papíře mírně průsvitný. Žlutou barvu jsem následně vytvořila kvašem, díky kterému je barva na povrchu hustá a neprůhledná, což bylo vhodnější pro označení povrchu auta.

S postupným vypracováním storyboardu a rozvržením makety knihy vyplynula nutnost tvorby názvu knihy. Jedna z několika variant názvu knihy se skládala ze slov „samota“ a „akvárium“. Lidé se v autě zavírají jako v akváriu a vytvářejí si tam své vlastní prostředí. Vyšlo slovo Samotarium skládající se ze „samoty“ a koncovky „-arium“. Při hledání slova samotarium na internetu a při ověřování, zda se používá i v některých jiných oblastech, jsem našla jediný odkaz na blog člověka ze Slovenska, který toto slovo použil ve svých textových úvahách. Místo, kde se v knize odehrává celý děj, bylo pojmenováno jako Samotarium. Uvažuji o Samotariu jak o místě přítomnosti, pozorování, pěstování a chování samot. Na silnicích Samotária pomocí samohybných prostředků jsou majitelé samot neustále v pohybu od začátku až do konce.

Typografická úprava

K vytvořeným kresebným kompozicím jsem vymyslela krátký doprovodný text. Pro text byly vybrány dva fonty Bebas Neue a Old Standard TT. Umístěním typografie jsem chtěla napodobit řadu aut na silnici. Pro orientaci v knize a při přemýšlení o knize jako o silničním prostoru bylo rozhodnuto umístit paginování v dopravních značkách. V procesu rozhodování mezi variantami kompozice obalu bylo zvoleno, že každé písmeno bude představeno jako samostatně stojící solitérní objekt, mezi kterým putují samotáři.

Realizace tisku knihy

Všechny ilustrace v knize byly naskenovány a umístěny do makety knihy společně s textem. Bylo realizováno několik zkušebních tisků na různé druhy papíru, ale s výsledkem jsem nebyla spokojena. Ve většině tiskařských firem se tisk provádí na laserových tiskárnách. Výsledkem takového tisku je vždy ve větší či menší míře reprodukce, která se leskne. Celý proces fungování laserové tiskárny se nazývá elektrofotografický a podílejí se na něm tři hlavní komponenty tiskárny: selenový válec, toner a zažehlovací válec. Při pohybu fotoválce se prášková barva přenesla na papír. Ten dříve než opustí tiskárnu projde ještě zažehlovacím válcem, který na něj prášek vypálí při teplotě kolem 200 °C. Tímto způsobem je docíleno toho, že prášková barva na papír dokonale přilne a povrch reprodukce se leskne. Mým cílem bylo reprodukovat ilustrace pomocí matného tisku, protože lesk vytváří další zbytečnou vrstvu a narušuje vnímání, zejména u dvoustránkových ilustrací v černé barvě. Ofsetový tisk tento problém řeší, ale pro malý náklad knih nevyhovuje.

Na univerzitě jsem objevila tiskárnu, která umožňuje dělat matný tisk a zároveň malý náklad. Je to inkoustová tiskárna Riso com color GD 7330. S výsledkem zkušebního tisku jsem byla spokojena. Obecně princip inkoustové tiskárny spočívá ve vystřelování velkou rychlostí mikroskopických kapek inkoustu z tiskové hlavy. Předtím, než se tak stane, musí být tisková hlava díky speciální pumpě naplněná inkoustem ze zásobníků (cartridge). Pak jsou barevné kapky inkoustu pomocí trysek pod tlakem vystřelovány na papír.

Tento způsob tisku umožňuje matnou digitální reprodukci kresby v maximálním tiskovém formátu SRA3. Ale tiskárna se na univerzitě málo využívala a nakonec byla zrušena. Podařilo se mi domluvit, aby byla tiskárna na krátkou dobu zapnuta a bylo možné knihu vytisknout. Při zkušebních tiscích se vyskytl problém, že každá stránka měla jiný odstín šedé a žluté barvy. Vzhledem k tomu, že tiskárna je stará a některá nastavení nejsou plně funkční, bylo velmi problematické zachovat stejné barevné odstíny na všech stránkách knihy. Tento problém jsem vyřešila tiskem ve dvou vrstvách. První vrstva byla vytištěna černobíle, a tak se všechny šedé polotóny nemíchaly s jinou barvou a neměly modrý ani zelený odstín. Druhá vrstva byla barevná a tištěná žlutou nebo modrou barvou, v závislosti na ilustraci. Během spojování tištěných vrstev někdy docházelo k mírnému posunu, a tak vzniklo více verzí tisku, z nichž byly pro knihu vybrány ty výsledné. Finální náklad byl šest knih. Na konci knihy na druhé předsádce se objevuje svítící auto a bylo vytištěno ve studiu Voala bílou barvou na šedém papíru POP-SET 170g/m². Bylo také rozhodnuto, že v každé ze šesti knih bude jiný hrdina, který auto vede (babička, bezdomovec, uklízeč ulic).

Záložka je vyrobena pomocí šablony v podobě černožluté výstražné pásky na silnici.

Obálka

Tisk obálky byl proveden na knihařské plátno ve studiu Voala. První tisky obálek byly na plátně s přídavkem syntetiky. Z tohoto důvodu byla textura plátna při tisku tmavších ploch velmi výrazná a neumožňovala reprodukci čistšího tisku. Proto bylo rozhodnuto použít celobavlněné knižní plátno s jednodušší strukturou, na kterém typografie a grafika vypadají mnohem výrazněji.

Popis díla

Kniha s názvem Samotárium je tvořena autorskými texty a kresbami. Grafické zpracování knihy bylo provedeno v počítači. V knize jsou použity dva typy písma, prvním je Bebas Neue u názvu knihy, pro doprovodný autorský text byl použitý font Old Standard TT. Celou knihu jsem tiskla digitálně na papír MultiDesign Natural 170g/m² na inkoustové tiskárně Riso com color GD 7330. Jedna z předsádek byla vytištěna ve studiu Voala na papír POP-SET 170g/m² bílou barvou, každá ze šesti knih se odlišuje posledním obrázkem na předsádce. Knihařské zpracování jsem prováděla sama v nákladu šesti kusů. Kniha má rozměry 220x305 mm, rozsah stránek v knize 135. Tvrdé desky jsou potažené potištěným plátnem. Součástí knihy je také přebal.

Knižní a periodická literatura

1. Krejča, Aleš. Techniky grafického umění: Průvodce pracovními postupy a dějmi originální tiskové grafiky, Praha: Artia, 1981. ISBN-008-81.
2. Marco, Jindřich, O grafice, Praha: Mladá fronta 1981. ISBN 23-028-81.
3. Rambousek, Jan, Slovník a receptář malíře-grafika, Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění 1954.
4. Král, Jindřich, Moderní knihařství: souborné zpracování poznatků oboru, Brno: Knihař 1999. ISBN 80-901924-8-3.
5. Blažej, Bohuslav, grafická úprava tiskovin, Praha 1990, ISBN 80-04-23201-9

Rezumé

The starting point for the search of my diploma thesis topic was the search for the origin of the word diploma. It derives from Latin diploma “letter, note”, from Greek διπλόω “to translate into two parts” and from Greek διπλός “double, paired, two-sided”. I have focused my attention on the words “double, paired, two-sided”.

Through association, I came to the following realization that double-translated can be a newspaper. I also figured out that newspapers report disasters, and the most trivial disaster that can happen in a city is a car jam on the road. The word auto, in addition to meaning a self-propelled vehicle, can also be used in the context of “alone”, “loneliness”. The auto has become an expression of loneliness, and I have begun to use the image of the car in my drawings as a medium to express this loneliness.

Each person locks himself alone in his auto and travelling throughout life. The place where the whole story takes place in the book was named Samotharium. On the roads of Samotharium, using self-propelled means, the owners of solitudes are constantly on the move from beginning to end.

Seznam příloh

Příloha 1

skicování 16-20

Příloha 2

kompozice komiksů, hledání variant ilustrací pro knihu 21-24

Příloha 3

kompoziční varianty, kompoziční řešení ilustrací 25-27

Příloha 4

fotodokumentace detaily knihy, šití knih, ukázka některých stránek 28-32

